

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:
belső magyarutca 408 szám alatt.

Megjelen a lap hetenkint négyszer u. m. Vasárnap, Kedden, Csütörtökön és Szombaton.
Ara évenként 3 ft. 6. é. Hirdetési ár: négyhasábas sorért először 7 kr., másodszor 6 kr., harmadszor 5 kr. 6. é. minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Elkészítés a hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltek.

KIADÓ-HIVATAL:
Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

Kolozsvár, nov. 10-kén 1861.

(H. S.) A kir. főkörmányszék az Ő Felsége által megállapított választási rendszert törvényellenesnek nevezi.

A kir. főkörmányszék Ő Felségének azon jogát, hogy az országgyűlést egybehívassa, magyar királyi koronáztatásától akarja függővé tenni, s e jogot ekép kétségbevonja és Ő Felsége uralkodását, s minden intézkedéseit törvényelleneseknek bélyegzi!!

A kir. főkörmányszék fölterjesztése nem egyéb, mint nyilvános felhívás ellenszegülésre!!!

A kir. főkörmányszék minden törekvése oda irányul, hogy az 1848-ban kiereszkedett, de a románok által saját érdekekben és a dynastia érdekében megtámadott és leküzdött uniónak minden kigondolható eszközökkel érvényt szerezve, a nemzetre (már t. i. a románra) a martius előtti törvényes jogtalanságot ráerőszakolja!!!

A kir. főkörmányszék a korszellemmel dacol, Isten és ember előtt nem igazolható, kötelességellenes **büntetésreméltó** cselekvényre veteült!!!!

Imé, az alkotmányosság üdvének forrását Sterka-Sulutz érsek ő nmlga vezérlete alatt Bécsben kereső román küldöttség által egyenesen Császár Ő Felségéhez benyújtott vádpontok, melyeket a „Presse“ után mult szombati számunkban általunk is közölt „óvás“ magába foglal.

Köszönettel tartozunk a bécsi centralisták leg-tüzesebb orgánának, hogy nyilvánosságra hozta ez okmányt, ámbár meg vagyok győződve, hogy nagy tüzeben ezt éppen nem azon érdek nevében tette, melyet a Lajthán innen az alkotmányosság elvének őszinte hívei magukénak vallanak.

Hadd lássuk mindnyájan és tudja meg az egész világ mit kellessék tartani azon jeles férfiakról, a kik erdélyi román testvéreink nevében oly véghetetlen teljhatalommal, s minden felelősség terhe nélkül sáfárkodnak.

Ők talán nem számítottak arra, hogy e beadvány ily hamar nyilvánosságra jön; de az itt fekszik előttünk, s megítélhetjük annak elvi és gyakorlati értékét, szellemi súlyát és politikai üdvösségét.

Könnyű az egész; nem kell hozzá csak elvűség, józan logika, s a mivel fájdalom nem mindenkit áldott meg az ég, tiszta szív, melyet romlatlan érzések hevítnek.

Nézzétek e beadványt! Mennyi cynismus, mily féktelen szabadosság, mekkora ellentmondás egyetlen tételében, s az egész maga — mekkora szegénységi bizonyítvány!

A román nemzetnek rójuk-e fel azt? Nem! A román nemzetet mi csak sajnálhatjuk, hogy nevében ily gyarlóságokkal teljes fölirat nyújthatatik be Ő Felségének.

Az egész egy meglepőleg szellemtelen dolgot; nincs benne semmi érv felhozva, a mi van, az is ellentmondásban áll a következtetéssel; nincs benne elvekkel indokolva egyetlen egy is a roppant állítások közül; s a hang, a modor? ez talán megjárna egy rendőrgyűnők titkos feladásában, de méltatlan oly férfiak magasztos tisztéhez, a kik egy nemzet nevében szólnak.

Nem a kir. főkörmányszék védelmére akarunk mi kelni; hanem ha Isten és ember előtt nem igazolható, kötelességellenes, büntetésreméltó cselekvény: tiszteletben tartani a törvényt, a mit a meggyőződésen kívül még a letett eskü is parancsol, minek nevezzük azon cselekvényt, midőn a „küldött“ román urak éppen semmi törvényről se akarnak tudni, a mi megfoghatatlan céljaiknak — az ők mély belátások szerint — nem kedvez?

Ha „büntetésreméltó“ azon elv, a melyen a kir. főkörmányszék őszinte hazafias és dynasticus szellemű felirata nyugszik, ugyan minek nevezzük azon elvet, melyért a „román küldöttség“ küzd, s büntetés helyett fényes jutalomra számíthat?

Ha „a románok 1848-ban megtámadták és leküzdötték az uniót“, azaz megsemmisítették

az 1848-iki kolozsvári I. törvényezikket, minő törvénytől fogva fizettünk mi, nemesség, adót, s élvezik a szabad polgár jogát egykori jobbágyságunk, románok és magyarok egyiránt?

S ha a kir. főkörmányszék „minden kigondolható eszközökkel“ (egyetlen egygyel, uraim, a törvényt) érvényt akar szerezni a „leküzdött“ uniónak, a mi egyszerre született a jobbágyszabadulás is közteherviséssel, ugyan már hogy képes ebből azt az absurd következtetést kiereszkolni, hogy a kir. főkörmányszék e törekvése által a „martius előtti törvényes jogtalanságot“ akarja visszaerőszakolni!?

De minek szaporítsunk több szót!?

Hiszen nem elvek embereivel van bajunk, a mint látszik; hanem rajongókkal, a kiket a szenvedély elfogottakká, s az elfogultság rövidlátókká tett.

Hiába magaráznók nekik, hogy 1848-ban önmaguk ellen harcoltak, míg mi elvileg az ők érdekei mellett szintugy küzdöttünk még akkor is, midőn egymással szemközt állánk!

Ők akkor se vették észre, most se igen látszanak észrevenni, hogy nem azon téren állanak, a melyen a zsarnokság ellen röpitett phrasisaik után itélve — magukat képzelik; ők, a román nemzet „választottjai“ és „küldöttjei.“

Hja, a szenvedély elfogultságra, az elfogultság vaklásra, s a vaklás botlásokra vezet.

Avagy öntudatosan foglalnak-e állást szemben oly elvekkel, a melyeken az alkotmányos szabadság, s nemzetek szellemi és anyagi jóllétének reménye alapul?

Ekkor ők nemzetöknek oly „küldöttjei“, a kik magukat igazán hogy nem igazolhatják se Isten se ember előtt!

Ő cs. kir. Apostoli Felségének legmagasb kézírata Magyarország főkanclerárhoz gróf Forgách Antalhoz.

Kedves gróf Forgách! A magyarországi helyhatóságok nagyobb részének féktelensége s lázadással határos nyílt ellenszegülése, mely a rendezett állapot visszaállítása végett kibocsátott bármennyi felsőbb intézkedések iránt mutatkozik, a közrend fennmaradását legnagyobb veszéllyel fenyegeti, a nélkül, hogy a hatóságok jelenlegi szervezeteikben, s a fennálló büntető törvényeknek most divatózó alkalmazása az ily rendkívül sajnós megtámadások ellen elegendő őtalmat nyújtani, s a mindinkább elharapozó engedelmességet legyőzni képesek volnának.

Uralkodói kötelességem s rendíthetetlen akaratom, ezen kicsapongásokat erőlyesen fékezni s rendezett viszonyok helyreállítását által a tartozó engedelmséget, valamint a kormány tekintélyét újra megszilárdítani.

Miután azonban a szükség által parancsolt rendkívüli intézkedések foganatosítása, magyar királyi helytartótanácsomnak az 1723 és 1790-dik évi törvényezikkek alapuló jelenlegi szervezetével egybe nem fér, — másrészt pedig azon remény, hogy Magyarországon az országgyűlést a függőben maradt kérdések alkotmányos utoni elintézése végett nem sokára ismét egybehívassam, mindaddig nem valószínű, míg a rendezett közigazgatási állapot helyreállása ezt lehetővé nem teszi; — ennél fogva magyar királyi helytartótanácsomnak mult évi october 20 kán kiadott határozataim által, s a fennidézett testületi hatáskörét, valamint egyidejűleg az ország helyhatóságainak működését, a megzavart közrend helyreállításáig ideiglenesen felfüggesztem, s ehhez képest a még fennálló összes megyei és kerületi bizottmányok, s szabad királyi városi képviselő testületek felosztatását ezennel elrendelem.

Midőn ők ezen parancsom foganatosításával megbízom, s a jövődöbeli megyei kormányzattal főlrüházandó személyek kiválasztása tekintetében, a mennyiben e részben változások lennének teendő, további javaslatait elvárom: — ön addig is gondoskodjék arról, hogy a megyék és a szabad királyi városokban a folyó közigazgatási ügyek az új közlegyek kirendeléséig a jelenlegi tisztviselők által, az illető egyének személyes felelőssége alatt, akkép vezessenek, hogy a közszolgálat félbe ne szakadjon.

Magyarországi helytartómnak, kit egyuttal kinevezek, az ország közigazgatására vonatkozó minden rendeleteit magyar királyi helytartótanácsom, továbbá a főispánok, főispáni helytartók, vagy a megyék egyéb főnökei, s Buda és Pest országos fővárosainak polgármesterei pontos engedelmséggel teljesíteni kötelesek lennedek.

A mellékletből látandja ön továbbá azon intézkedéseket, melyeket bizonyos, a közrend fennmaradása s a vagyon- és személy-bátorság ellen intézett büntettek és vétségeknél a katonai bíróságok törvényhatóságához leendő utasítása végett hadügyminiszteremhez egyidejűleg kibocsátani jónak láttam.

Valamint pedig komoly szándékom, miszerint Magyarországon a sajnós fondorkodások által veszélyezett közrend a fennemlített ideiglenes kivételes rendszabályok által mielőbb ismét helyreállíttassék, hogy annakutána a még függőben levő kérdések alkotmányos uton oldathassanak meg, épen úgy uolag is kijelentem, miszerint „rendíthetetlen szándokom: a mult évi october 20-ikán kelt diplomám erejénél fogva, Magyarországon alkotmánya, jogai és kiváltságai, országgyűlése s törvényhatósági intézményeinek helyreállítása tekintetében adott engedményeket jövődöben is egész épségükben és sértetlenül fönttartani.“

Bécs, 1861, nov. 5 kén.

Ferencz József s. k.

Ő cs. kir. Apostoll Felségének legmagasb kézírata gr. Pálffy Móríczt altábornagyhoz.

Kedves gróf Pálffy altábornagy! Önt Magyarországonban királyi helytömmá nevezem.

Bécs, 1861. nov. 5-kén.

Ferencz József s. k.

Ő cs. kir. Apostoli Felségének legmagasb kézírata a nagyméltóságu magyar királyi helytartótanács-hoz.

Első Ferencz József, Isten kegyelméből ausztriai Császár; Magyar-, Cseh-, Halics- és Lodomerországok Apostoli, ugy Lombardia, Velence és Illyria királya, Ausztria főhercege stb.

isztelendő, Tekintetes és Nagyságos.

Nagyságos és Vitézlő kedvelt Híveink!

A magyarországi helyhatóságok nagyobb részének féktelensége s lázadással határos nyílt ellenszegülése mely a rendezett állapot visszaállítása végett kibocsátott bármennyi felsőbb intézkedések iránt mutatkozik, a közrend fennmaradását legnagyobb veszéllyel fenyegetvén, a nélkül, hogy a hatóságok jelenlegi szervezeteikben s a fennálló büntető törvényeknek most divatózó alkalmazása az ily rendkívül sajnós megtámadások ellen elegendő őtalmat nyújtani s a mindinkább elharapozó engedelmességet legyőzni képesek volnának; — sajnós, de mellőzhetlen uralkodói kötelességünknek ismertük, ezen kicsapongásokat erőlyesen fékezni, s rendezett viszonyok helyreállítását által a tartozó engedelmséget, valamint kormányunk tekintélyét újra megszilárdítani. Miután azonban ezen, a szükség által parancsolt rendkívüli intézkedések foganatosítása, melyekhez atyai keblünknek mély fájdalommal nyulni kénytelenítettünk, magyar királyi helytartótanácsunknak az 1723-dik és 1790-dik évi törvényezikkek alapuló jelenlegi szervezetével és hatáskörével egybe nem fér; — másrészt pedig azon remény, hogy Magyarországon az országgyűlést a függőben maradt kérdések alkotmányos utoni elintézése végett nem sokára ismét egybehívassuk, mindaddig nem valószínű, míg a rendezett közigazgatási állapot helyreállítása ez lehetővé nem teszi; — ennél fogva magyar királyi helytartótanácsunknak mult évi october 20 kán kiadott határozataim által, s a fennidézett törvényezikkek értelmében újra fölélesztett testületi hatáskörét, valamint egyidejűleg Magyarországon helytartóságainak működését, a megzavart közrend helyreállításáig ideiglenesen felfüggesztjük s ehhez képest a még fennálló összes megyei és kerületi bizottmányok s szabad királyi városi testületek felosztatását ezennel elrendeljük.

Midőn Hűségteket ezen legkegyelmesebb rendeletünk-ről magok mihez tartása, illetőleg annak tüsténti kellő közhírréttele és szigorú foganatosítása végett értesítjük. Hűségteknél egyszermind megagyjuk, hogy az Általunk érzésben teendő további intézkedésig is gondoskodjanak arról, hogy a megyék, kerületek és szabad királyi városokban a folyó közigazgatási ügyek az Általunk kirendelő új közlegyek működésének megkezdéséig a jelenlegi tisztviselők által, az illető egyének személyes felelőssége alatt akkép vezessenek, hogy a közszolgálat félbe ne szakadjon.

Magyarországi királyi helytartóknk és Magyarországi helytartótanácsunk elnökére erdödi gróf Pálffy Móríczt altábornagyunkat legkegyelmesebben kinevezvén, ennek az ország közigazgatására vonatkozó minden rendeleteit Hűségteknél, továbbá megyeink főispánjai, főispáni helytartói s egyéb főnökei, nem különben Buda és Pest fővárosainak polgármesterei pontos engedelmséggel teljesíteni kötelesek lennedek.

Miután továbbá bizonyos, a közrend fennmaradása, s a vagyon- és személybátorság ellen intézett büntettek és vétségeknél ideiglenesen a polgári bíróságok illetősége alóli kivételét, s a katonai bíróságok törvényhatóságához leendő utasítását elrendeli, elkerülhetlennek láttuk, az erre vonatkozó közlelbi intézkedést idezárva Hűségteknél ezennel átküldjük, egyszermind kegyelmesen megparancsolván, hogy ezeknek kellő módon gyors kihirdetéséről gondoskodni szoros kötelességüknek ismerjük.

Valamint pedig komoly szándékunk, miszerint Magyarországon a sajnós fondorkodások által veszélyezett közrend a fennemlített ideiglenes kivételes rendszabályok által mielőbb ismét helyreállíttassék, hogy annakutána a még függőben levő kérdések alkotmányos uton oldathassanak meg, épen úgy uolag is kijelentjük, miszerint rendíthetetlen szándékunk, mult évi oct. 20-kán kelt diplománk jerejénél fogva, Magyarországon alkotmánya, jogai és kiváltságai, or-

szágyitlése s törvényhatósági intézményeinek helyreállítása tekintetében adott engedményeket jövedelmében is egész épségükben és sértetlenül föntartani. Kikhez egyébiránt császári királyi kegyelmünk és kegyelmességünkkel állandóan hajlandók maradunk. Kelt birodalmi fővárosunkban Bécsben, Ausztriában, Szent András-hava ötödikén, ezer nyolczsáz hatvanegyedik évben.

Ferenz József s. k.

Gr. Forgács Antal s. k.
Beke Kálmán s. k.

Ő cs. kir. Apostoli Felségének legmagasb kézírata a nagyméltóságú magyar királyi Curiához.

Első Ferenc József, Isten kegyelméből ausztriai Császár; Magyar-, Cseh-, Halits-, és Lodomerországok Apostoli, ugy Lombardia, Velence és Illyria királya, Ausztria Főhercege stb.

Főtisztelendő, tisztelendő, tiszteltes, tekintetes és nagyságos, nagyságos és vitézlő kedvelt hűveink!

A Magyarországnak számos helytartóságok féltelensége által lehetlenné vált kormányzás és közigazgatás tovább nem halasztható rendezése végett erősebb intézkedések életbeléptetése mulhatlanul szükséges lévén, a menyiben ily kivételes átmeneti szabályok magyar kir. helytartótanácsunk s a helytartóságoknak jelen szerkezete s hatásköre mellett nem foganatosíthatók, kénytelenek voltunk m. kir. helytartótanácsunk testületi hatáskörét ideiglenesen felfüggeszteti, s a még fennálló összes megyei, ugy szintén kerületi bizottmányok és szabad királyi városi képviselő-testületek ideiglenes fölölátását elhatározni s egyszersmind elrendelni, miszerint némely, a közrend s a személy- és vagyonbátorság ellen elkövetett bűnös cselekvények további intézkedésig, a rendes polgári és fenyítő bíróságok illetősége alól kivételvén, a katonai bíróságokhoz utasíttassanak.

Midőn az erre vonatkozó részletes szabályokat tartalmazó rendeletet Hűségtekkel — a mennyiben ezáltal törvényes bírói illetőségük ideiglenes változást szenved — tudomás és maguk alkalmazása végett mellékletben közöljük, el nem mulasztjuk egyszersmind kijelenteni, hogy valamint egyrészt komoly szándékunk, Magyarországnak a sajnos fondorkodások által lehetlenné tett kormányzást és veszélyeztet közrendet a fennemlített ideiglenes rendszabályok által ismét helyreállítani, ugy másrészt rendíthetetlen akarunk, ezen mulólagos intézkedések, melyekhez csak a rendkívüli szükség által ösztönözöttetve, a magyar büntető törvényeknek számos hiányai miatt, atyai keklünk öszinte sajnálatával nyultunk, mihelyest ezt a rend helyreállása lehetővé teszi, megszüntetni, s kir. Curiánk bírói illetőségét teljes épségben ismét visszaállítani; egyuttal legkegyelmesebben parancsoljuk, miszerint Magyarországnak az igazságszolgáltatás s a magánjogi viszonyok addig is, míg a többször említett politikai intézkedés foganatosításának szüksége fennforog, minden háborítástól és sérelemtől megóvassanak, következésképen, hogy mind királyi Curiánk, mind pedig a helytartóságokban működő törvényszolgáltatási közlegyek is hivatásukat az országbírói értekezletnek általunk szentesített határozatai szerint félbenzakadás nélkül teljesítsék. — Kikhez egyébiránt cs. kir. kegyelmünk és kegyelmességünkkel állandóan hajlandók maradunk. Kelt birodalmi fővárosunkban Bécsben, Ausztriában, Szent-András hava ötödikén ezernyolczsáz hatvanegyedik évben.

Ferenz József s. k.

Gr. Forgács Antal s. k.
Beke Kálmán s. k.

Királyi főtörvényszékünk, azaz hétszemélyes és királyi ítélő táblánk Főtisztelendő, Tisztelendő, Tiszteltes, Tekintetes és Nagyságos, Nagyságos és Vitézlő elnökének és bíráinak kedvelt Hűveinknek, Pesten.

Melléklet a m. kir. udv. főkanclárhoz intézett legmagasb kézírathoz.

I. Cikk. Jelen rendelet közhírtetése napjától fogva Magyarországnak az alább elősorolt büntetésreméltó cselekvények, ha polgári személyek által követtetnek is el, a császári királyi katonai bíróságok által vizsgálándók és büntetendők meg az 1855-dik évi jan. 15-én kelt katonai büntető törvénykönyvnek az 1852. évi máj. 27-én kelt általános polgári büntető-törvénykönyvvel összhangzó szabályai szerint. Ilyenek:

1. A felsegárlás, a Felség s a császári ház tagjainak megsértése, s a közszendháborítás büntetetei (kat. bünt. törv. könyv 334—343. §§.)
2. A zendülés és lázadás büntetete (344—352 §§.)
3. A nyilvános erőszakoskodás büntetete;
 - a) a kormány által közügyek tárgyalására hivatott gyűlekezet, bíróság vagy közhatalóság elleni erőszakos cselekvés által (353 és 354 §§.)
 - b) törvényesen elismert testület vagy közhatalóság közremunkálása mellett, avagy fölügyelet alatt tartott gyűlekezetek elleni erőszakos cselekvés által (355 és 356 §§.)
 - c) hivatalos járatu felsőbbbégi személyek elleni erőszakos kézzávetés vagy veszélyes fenyegetés által (358 és 359 §§.)
 - d) vaspályák vagy az államtáviródnak gonoszszágból rongálásai vagy háborításai által (364—367 §§.)
4. A fennemlített büntettek valamelyikének elősegítése az 520—522. §§-hoz képest.
 - a) Következő vétségek, u. m.
 - a) csöndülés (531—538. §§.)
 - b) titkos vagy tilos társaságokbani részvétel (539—555 §§.)
 - c) a hatóságok intézkedéseinek lealacsonyítása és az állam vagy községi hatóságok vagy a kormány egyes közelei elleni izgatás (566 §.)
 - d) nemzetiségek, vallás, társulatok, a polgári társaság egyes osztályai vagy rendei iránti ellenségeskedésekre ingerlés (559 §.)
 - e) a házasság, a család, a tulajdon intézményeinek nyilvános lealacsonyítása, vagy törvénytelen cselekvényekre való fölhívás, avagy azoknak helyeslése (562. §.)

f) nyugtalanító álhirek vagy jövedőmondások terjesztése (565. §.)

g) gyűjtögetések vagy aláírások a büntetésre méltó cselekvények törvényes következményeinek meghiusítása végett (567. §.)

h) örök vagy különben közszolgálatban eljáró személyek megbántása (569 és 570. §§.)

i) nyiltparancsoknak, a hatóságok rendeleteinek és pe-cségeinek megsértése (572. §.)

II. Cikk. Az első cikk rendelete a katonai büntető-törvényhez kibocsátott kihirdetési nyiltparancs VI. cikkének értelmében a nyomtatványok által elkövetett büntetésreméltó cselekvényekre is alkalmazandó.

III. Cikk. Azon általános törvényes határozat, mely szerint az állam hadi ereje ellen elkövetett mindenemű büntettek, jelesen a jogtalan toborzás, kémkedés s a hittel fogadott katonai szolgálati kötelezettség megszegésére csábítás vagy a végetti segélynyújtás, a vádlott különbeni illető bíróságát nem tekintve, a katonai bíróságok alá tartoznak, — magában érthetőleg teljes hatályban marad.

IV. Cikk. A magyar királyi udvari kanclár s a helytartó főbatalmavak, miszerint a közrend, rend és bátorság fönttartása végett az ország egész területére, vagy egyes járásokra vagy helységekre nézve különös rendeleteket és filamkat bocsáthassanak ki, s az ezek ellen cselekvőkre 500 osztrák ért. ffig terjedhető bírságot s egy évi várfogságig terjedhető fogság büntetést szabhassanak,

Az ilyes filalmak áthágásai, különösen fegyverek birtoklására és viselésére, forradalmi dalok éneklésére, forradalmi jelek vagy egyenruhák viselésére, bárminemű politikai ingerlő timentésekre, szolgálaton kívüli cs. katonák megtámadására vonatkozólag stb. a kihirdetés megtörténte után az I-ső cikkben elősorolt büntettekkel és vétségekkel egyiránt, a katonai bíróságok eljárása alá esnek.

V. Cikk. Minden állami és községi hatóságok és közlegyek szigorú felelősség terhe alatt kötelesek a tudomásukra jutó fennemlített nemű bűnös cselekvényeket a katonai bíróságoknak tudtára adni, s az érészbeni hivatalos működésekre vonatkozó fölölátásainak haladékl nélkül elegettenni.

VI. Cikk. A fönkjelölt büntettek és vétségek megvizsgálása és elítélése végett kirendelt katonai bíróságok mindegyikének illetősége tekintetében egy járás tüzetik ki, és az közvetlenül az ezen járásban a bírói felsőbbbégi jogok gyakorlására hivatott katonai parancsnok alatt áll.

Az érészbeni hivatalos cselekvények legfelsőbb vezérlete s ellenőrzése az országos hadi főparancsnokra rubáztatik.

VII. Cikk. Ezen katonai parancsnokok fölöljogositvak, előforduló esetekben a vádlott elfogatásának s vizsgálat alá vételének elrendelésére, a büntető ítéleteknek az ezen rendeletben meghatározott fölöltekek alatti helybenhagyására s foganatosítására, vagy az ilyes ítéleteknek a körülményekhez képesti enyhítésére, nem különben a büntetésnek egészeni elengedéseire is.

Jogukban áll továbbá, tekintettel azon hely távolságára, hol a bűnös letartóztatott, vizsgálat és ítélelhozás végett valamely, járásukban létező ezredi vagy várórségi bíróságot kirendelni, az ítélet helybenhagyása számukra föntartatván.

VIII. Cikk. A felsegárlás, felsegsértés, zendülés és lázadás esetek az országos hadi főkormány székhelyén vizsgálándók és ítéldendők el.

IX. Cikk. A katonai bíróságok az illetőségükhez tartozó bűnös cselekvényekre a katonai büntetőtörvényben kiszabott büntetéseket kötelesek szabni; testi büntetéseket pedig csak annyiban, a mennyiben ezek a törvény szerint polgári rendű személyekre nézve általában megengedhetők.

X. Cikk. Az eljárásra vonatkozólag a katonai bíróságoknak a katonai büntető perrendtartás szabályai szolgálnak zsinórmentékl.

Ha felsegárlási büntett volt a vizsgálat tárgya, vagy ha az ítéletben halálbüntetés, vagy öt évnél hosszabb fogságbüntetés szabottat a vizsgálati írományok az ítélet közzététele előtt az általános katonai feltörvényszékhez s ezáltal a katonai legfőbb törvényszékhez hivatalból fölterjesztendők.

XI. Cikk. Fgyébiránt a vádlottnak jogában áll, minden büntető ítélet ellen az országos hadi főkormányhoz, ha pedig az ítélet egy évnél hosszabb fogságbüntetésre szól, a katonai feltörvényszékhez folyamodni.

A folyamodás az ítélet kihirdetése után 48 óra alatt az ítélő katonai bíróságnál bejelentendő s legfőlebb 8 nap alatt ugyanannál benyujtandó.

XII. Cikk. A katonai bíróságok tartoznak az előttük tárgyalt bűnösöket külön büntető-jezgyökönyvbe beiktatni s azokról a kiszabott időszaki táblákat felsőbb helyre beküldeni.

XIII. Cikk. Az ide mellékelt vázlat tartalmazza a katonai bíróságok illetőségének a hozzájuk utasított járások szerinti fölölátását.

Fölölátása

a katonai bíróságok illetőségének, a hozzájuk utasított járások szerint.

Melléklet az 1861. évi nov. 5-én kelt rendelethez.

Megyék és kertiletek.	A j á r á s.		Jegyzet.
	főhelye.	parancsnoka.	
Pozson	Pozson	a pozsoni állomás parancsnok.	Az említett járások főhelyein létező várórségi hadbíróóságok működnek.
Nyitra			
Trencsén			
Arva			
Thuróc			
Komárom	Komárom	a komáromi várparancsnok	
Esztergom			
Győr			
Veszprém			
Bars			
Hont			
Zólyom			
Liptó			

Megyék és kertiletek.	A j á r á s.		Jegyzet.
	főhelye.	parancsnoka.	
Sopron	Sopron	a soproni állomás parancsnok	
Moson			
Vas			
Zala			
Somogy	Pécs	a pécsi állomás parancsnok	
Tolna			
Baranya			
Pest	Buda	a budapesti város- és v. parancsnok	
Fehér			
Nógrád			
Heves			
Szepes	Kassa	a kassai állomás parancsnok	
Gömör			
Sáros			
Abauj			
Torna			
Borsod			
Zemplén			
Uogh			
Ugocea			
Beregh			
Máramaros			
Szatmár	Debreczen	a debreczeni állomás parancsnok	
Szabolcs			
Hajdu-kertület			
Bihar	Nagyvárad	a n.-várad állomás-par.	
Békés			
Arad	Arad	az ó-arádi állomás parancsnok	
Csanád			
Zaránd			
Kővárvidék			
Kraszna			
Középszolnok			
Csongrád	Szeged	a szegedi állomás-par.	
Jász-kunkertület			
Krassó	Temesvár	a temesvári várparancsnok	
Temes			
Torontál			
Bács	Pétersvárad	a pétersvárad várparancsnok	

Az említett járások főhelyein létező várórségi hadbíróóságok működnek.

Foksán, october végén. — Szerkesztő ur! A hó vége járván, politikai resumát kellene önnek, habár szűk körömből adnom; de itt a politika nagyon meddő tér. Azonban biztos kütülből irhatom önnek, hogy a Dunafelvidék uralkodója jövő hóban a kamarákat összehíván, az uniót kiküldtjék. E nagy horderejű eseménnyel kapcsolatban az oláh trón is nagy valószínűséggel vacanciába jő; s mivel az európai politika többet törődik e békés országgal, mint bércezes hazánk inséges kilátásaival, sok gondot fog adni; ki üljön tehát oda, honnét Kuza bátrál. Az orosz intencióról önnek előbbi levelemben írtam. De miután több koronás-fő sine terra van kilátásban, ugy hiszem, a czárnak nem könnyű lesz óhaját valósitni. Nem fogám csodálni, ha ily nagy szükség idején más uralkodóházak is ide vetnék sovár szemeket; mert a vajdaság bizony mindig zsiros kenyér volt. Még a legutóbbi uralkodó is kéjelmes loaisrt csinált magának a vacatorra. Eddigi összes 140 ezer arany civilistájából szerevén 160 ezer aranyon egy uradalmat, ismét 60 ezer aranyon egy másikat. Aztán kimondja a kikopotat fejedelmekről, hogy szegény legények? Vidékünkön a merhadög csilapodott. De halljuk: annálkább dühög a hegyen belől Háromszéken; honnét a következő inség elől most sokan ide át menekülnek; holott éppen telre itt is bajos lesz az életmód, kivált ha a tavalyi időszigor beáll. Székely atyáinkiai nagyon helyesen nevezik honukat a hegyen belől, és ez eszme okot szolgáltatna, hogy a Királyhágón inneni és túli kősa nevezet inkább a „Kárpátközi rész“ nével váltatnék föl, miután kis hazánk csakugyan körül van övezve a Kárpát-hegységekkel; tehát Erdély lenne hegyen belől, Magyarország hegyen kívül; míg a mai túl és inneni nével gyakran zavarba jő az olvasó. Ámbár nem mulasztatom el megjegyezni, hogy Erdély historiai nevét ideiglenes politikai törekvések nem fogják megmásítani; mikint a nagy Németországban is hány külön kis ország bírja mai napiglan nevét. Utazoknak, kik az olasz földre szándékoznak, lelkiismeretes dolognak tartom elmondani, hogyha Románia terképen (Die Moldai, Die Walachei. Weimar, Geographisches Institut, 1855.) ama szépen oda czirkalmazott chausseákat, postautakat látják, egy perciz se legyenek csalódásban a fölött, hogy ama vonalokon vagy portengerrel, vagy ha eső járt, alig megázolható posvány és tápterületekkel kell küzdeniök. Évek óta gytl az ország-utakra külön szedett rovat; — és most kezdenek néhány vonalon utazók és czigánhadak dolgozni; ezek sátrai közt kigyóznak a beláthatlan irányu mezőutak, melyeken még az irányzókéz is hiányzik. Télen, ha Isten is segít, lebet napjában két státiót tenni rajtuk. Csak imént írtam, hogy ez békés kis ország; értad nyájias olvasó, hogy volt; mert a kedélyek itt is izgatottságban vannak immár. Nagy az elkeseredés a bojári párt ellen. Nem egy harcizás nyilatkozatot hallhatni naponkint. A nemzeti mozgalom vezetői csak ugy szemelgetik; melyik bojár, török, muszka, vagy német érzelmű, s a szerint mérvelik jövőre érdemeiket. Szomorú dolog, hogy kik hazájuk szebb jövőjéről álmodoznak, nem beszélnek szelidebb kiegyenlítősi eszközökl, mint a kiirtásról. Az ilyen pártak aztán valóban szükséges a fék, vagy a nyűg. Annnyira impraegnálva vannak egy leendő dicő román birodalom eszméjével, hogy az politikai eszmecseréikből soha ki nem marad; míg másrészt a terv kivételét

szenetlen eszközökkel akarják előmozdítani. Kivált Erdélyre nagy versenzt kaptak, miben nem nehéz a német machinátot fölfedezni. Ne félj magyar, de ébren légy!

O. J.

Az erdélyi múzeum részére folyó 1861 évi október havában beküldött adományok jegyzéke.

I. Könyvek s kéziratok: Gr. Mikó Imre 6 ex. tól 2 kőt. — Ujfalvy Sándortól könyvek, hírlapok, alkalmi beszédek, régi naptárak 55. kőt. — Landerer és Heckenast nyomdájától az 1861 évi pesti országgyűlés naplója és irományai 3. kőt. — Kövály Lászlótól 3. kőt. — Bodor Ferencztől 4. kőt. — Velics Károly konstantinápolyi gyógyszerész Férind-bég szultáni oklevelek gyűjteménye (türök nyomtatvány) 2. kőt. — A bécsi geol. Reichsanstaltól 1. kőt. — A Verein für siebenb. Landeskundától 4. kőt. — Lybló Schuller Frigyesztől 1. kőt. — Finály Henrik Lajostól 1. kőt. — Inezs Manóttól 1. kőt. kézirat. — Barta Jánostól egy XVII-dik századi magyar levél. — Stein János nyomdásztól 3. kőt. — Simó Ferencz festőtől egy középkori csonka hártva codex (latori psalmusok, oratók).

II. Régiségek: Horsmann Lajostól egy régi rézpecsenyő. — Dr. Ötvös Ágostontól, a K. Fejérvárt 1861-ben talált 3 darab római feliratos kő rajza. — N. N-től, egy 1787-ben Medgyesén készített kis napóra kőve. — Pál Mózes 1. görög ezüst, egy római réz-érem. — Kolozsvári Ferencztől egy bronz-érem. — Öv. Kettler Gottliebentől egy ólom-émlék-érem. — N. N-től egy ezüst émlék-érem.

Közl. Szabó Károly, könyvtárnok s régiség- és érem-tár ideiglenes őre.

Hálanyilváníttatás. — Bármily keresett szókkal se tudhatnánk elég hálással megköszönni, nemes Kolozsvár városának azon keresztényi tettleges buzgó részvétét, melylyel nehéz sorsunk enyhítésére folytonosan hatni kegyeskedik. Azt száunk kimondani nem, csak szívünk tudja forrón érezni, s emlékeztünk becses ereikelykét fogja örökre megörizni. A leghálásabb köszönet tehát nemes Kolozsvár városra tisztelet érlyes polgármestere, s tisztelet képviselő biztmányának azon 200 o. é. frtért, melyet a nemes város pénztárából könyeink letörlesztésére megrendelni s kiküldeni méltóztatott. A leghálásabb köszönet a nemzeti színház tisztelet tagjainak, azon jótékony előadásért, mely nekünk a sors mostohának 233 o. é. flot jövedelmezett, s melyben a pesti nemzeti színház karmestere, a kitűnő hegedűművész, t. Huber Károly ur, s a magyar dallamok csalogánya, t. Huber Ida k. a., mint pesti vendégek, ingyen szerepelt kegyeskedtek, mely összeget a fennbivall együtt mlgos b. Bánfi Kálmán és városi képviselő t. Schütz János urak jelenlétében, a szerencsétlenek ezer áldás kívánatai között osztottam ki. Hálás köszönet nemes Kolozsvár városra tizedeinek, kik közül a külső hídelvei és kétviz közötti, külön, egy szekér élelmet hozva, enni adtak nekünk éhezőknek. Legyen áldott Kolozsvár nemes város első polgárától kezdve a legkisebbig, kik elíratott pusztaságainkra a keresztényi könyör manájját hullatni meg nem szűnnek.

Harminez család siratja N. Kapuson boldogsága hamvain keserves sorsát, kettőt kivéve mind tehetős volt és mind érelyes, kik a jó lelkek könyör adományait hálással meg tudják köszönni; de sokkal szerényebbek, hogysem koldulva házról-házra kéregetnének, mégis vagynak oly szemtelének, részint az itt letelepedett jövevények s kéregető naplopók, részint a vidékiek közül, kik e borzasztó csapás köpenye alá rejtőzve, kapusi égettek álcaja alatt, főleg a jó Kolozsvárt kéregetnek, s a mellett, hogy a jó lelki polgári házaknál csalva alkalmatlankodni meg nem szűnnek, megrabolják e szerény családok érelyeit. Ez fáj nekünk. A lelketlen szemtelének! el velek.

A nagy-kapusi vendéglőben egy aláírás ívet nyitottam meg az igazi szerencsétlen családok fölségellésé végett. Több kolozsvári lelkes polgár tisztelt neve szerepel azon is, fogadják a szerencsétlen családok nevében, több más jó lelki emberbarátokkal együtt, hálás köszönettel párosult örökösen áldó köszönetünket.

Benedek Sándor,
n.-kapusi ev. ref. lelkész.

KÜLÖNFÉLEK.

* Kolozs megye főispánja betegség következtében kénytelen a megyei állandó biztományának folyó hó 19-re kitűzött gyűlést december 2-dikára elhalasztani, miről is ezenel sietünk értesíteni a megye közönségét.

— O császári kir. apostoli Felsége gróf Nádasdy Ferencz titkos tanácsoshoz a következő legfelsőbb sajátkezi íratot méltóztatott kibocsátani: Kedves gróf Nádasdy! Önt miniszteremmé nevezem ki, s egyelőre további rendeletig erdélyi udvari kancelláriám vezetésével bízom meg. Bécs, nov. 7-kén, 1861.

— O cs. kir. apost. Felsége folyó évi nov. 5-ről kelt legmagasabb kabineti íratával, erdödi gróf Pálffy Mórictól altábornagyot s Privizer István udvari tanácsost belső titkos tanácsosi méltósággal díjlelendés mellett legkegyelmesebben felruházni méltóztatott.

— O cs. k. ap. Felsége herceg Eszterházi Pált Sopron megye örökös, gr. Károlyi Lajos Nyitra, Madocányi Pál Trenčin- és Szentiványi Márton Liptó megyék főispánját, továbbá b. Révai Simon Turóc megye örökös főispánját és gr. Pálffy József Pozsony megye főispáni helyettesét hivatali állásuktól, illetőleg megyéik vezetésétől kegyelmesen felmenteni s Victorisz Lászlót Trenčin megye főispánjává, Simon János rendelkezés alatt megfelfüggesztett Sopron, Reznák Ignác rendelkezés alatt megfelfüggesztett pedig Nyitra megye főispáni helyetteseiv legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott.

— Abanymegye főispánja gr. Péchy Manó s a nógrádi gr. Zichy Ferencz lemondottak.

— A m. kir. helytartótanács testületi hatásköre a legf. kéziratok értelmében felfüggesztetvén, e hó 7-kén tartotta

utolsó ülését. Az illető legf. kézirat felolvasása után a helytartótanács tagjai testületileg mentek tisztelni a kir. helytartóhoz a budai várpalotába, hol Károlyi László első alnők ö nmlga tartott üdvözlő beszédet. Aztán Majláth György tárnok ö nmlgától búcsúztak el, hol Lipthay Endre püspök szónokolt.

— Pestváros főpolgármestere Rottenbiller Lipót és főkapitánya Thaisz Elek ugyanazon nap vettek búcsút tárnok ö nmlgától, Pestváros leköszönt tisztikara nevében.

— Gr. Pálffy Mórictól kir. helytartó ö nmlga azon proclamatiojót, melyben a legújabb kormányintézkedések közbíré vannak téve, következő szavakkal zárja be: „A fennebbi hirdetés által sajnós, de elutasíthatlan kötelességemet teljesítvén, hinni akarom, ohajtom és remélem is, hogy a bigadt és öfolyásos férfiak támogatása és közremunkálása, valamint honunk reménydús ifjúságának józan magartatása mellett, ezen szigorú rendvények fogantatására ok és alkalom szolgáltatni nem fog.”

— M.-Sziget városa Deák Ferenczet diszpolgári oklevéllel tisztelte meg. A megyei hűyelek Szaplonczai József volt országgyűlési képviselőnek pompás nemzeti lobogót ajándékoztak. Mihályi Gábor szintén volt országgyűlési képviselőhöz pedig, az országgyűlési magartatásért, a megyei románság sok ezer aláírással ellátott bizalmi szavazatot intézett.

— A kir. leirat a horvát országgyűléshez elküldetett, a kormány nem is gondol arra, hogy a horvát országgyűlés minden kívánatait teljesítse; ellenkezőleg meg van barátkozva azon gondolattal, hogy a jelen országgyűlést felfoszlassa s új választásokat rendeljen azon esetre, ha ez a reichsrathba való követküldést ismét elutasítaná.

— Gál Miklós forradalmi emlékiratainak első kötetét a cs. rendőrség lefoglalta.

— A „P. L.” szerint a m. kir. udv. kancellária s a budapesti helytartóság közt, a hivatalos iratok szállítására, naponkénti rendes közlekedés szerveztetett különposta útján.

— „Alföld” nek írják Temesvárról nov. 4-ről, miként a napokban a városbázhhoz bizonyos A... nevű egyén kísértetett be, ki állítólag hamis leveleket küldött, melyekben ő a megye egyik legtekintélyesebb tagja által biztaték meg összeesküvéssel ö felseje ellen, mely önkészítette iratokkal, ő mint valami jóérzelmű állatvaló a költött megbízott jeljelentette. Hanem az egész cselszövés felfedeztetvén, a semmirevaló hüvőre tétetett. Még két czinkostársáról is beszélnék.

— A „Fortschritt” szerint e hó 7-kén tíz rendeltetés alatti hivatalnok indult le Bécsből Pestre, hogy a helytartósnál aktivitásba lépjenek.

— Tegledi Lajos debreczeni könyvtáros előfizetést hirdet Kallós Lajos h. ügyvéd és jogtanár „A magyar-honi polgári jog alapelvei” című munkájának második újra átdolgozott kiadására. Előfizetési ár 3 ft. Az első füzet megjelenése nov. 15-re van ígérve.

— A nem rég Pesten elfogott Turiról és Violáról azt írják, hogy a magyar legioval soha semmi összeköttetésben nem állottak s Garibaldi hadjáratában sem vettek részt. Turri valóságos kalandoréletet élt külföldön. Violát pedig Gál Sándor küldötte a mult évbe Bukarestbe, hogy a székely-földön fölkelést rendezzen.

POLITIKAI HIREK.

A „Köln. Ztg.” turini levelezője az „Opinione”-nak egy cikket hozza fordításban, mely czikk állítólag Ricasoli irodájából származik és Velence megátámadtatását ellenzi. A czikk a jelen körülmények közt reánk nézve kettős fontossággal bír, minélfogva sietünk ismertetni tartalmát, mely következő:

„Azon veszélyes átirány, melyre az olasz politika vezetni szándékoznak, oly forrásból ered, mely jóformán gyanus hírekkel szokta elárasztani a világot. Azzal kezdik, hogy Franciaország lecsúszva a nehézségek által, kormányunknak azt tanácsolta volna, mondana le a római kérdés megoldásának még gondolatáról is, hanem inkább fordítsa figyelmét Velencezre. Azután azt tették hozzá, hogy a kormány hallgatva a hatalmas szövetségség tanácsára, minden erejével Velence meghódításához fogott, melytől állítólag a római kérdés megoldása függ. Van okunk hinni, hogy Franciaország sem ily nem adott, sem ily javaslatot nem tett. Oly nehézségek, melyek nem tőlünk függnek, s melyek Napoleon császár véleménye szerint jelenleg le nem küzdhetők, oly nehézségek, melyek ama helyzetből származnak, melyet nem lehet erőszakkal megváltoztatni, oly tekintetek melyeken egy kormány se teheti magát túl, arra ösztönzik a kormányt, hogy a megoldást el ne hamarkodja. Következik e ebből, hogy a római kérdés álnapoldása tartani fog? A római erkölcsi kérdés, nem katonai. Megoldása nem a zászlóalj számától, nem a vontassóví ágyuk hatalmától függ, hanem Francia- és Olaszország egyetértésétől, s azon körülményektől, melyek a francia és orosz érdekek megvédését eredményezik.

Erkölcsei kérdést elnapolni nem lehet. Vitáznak fölötté, igaztja a kedélyeket, ellenszégülést idéz elő, s tovább fejlődik, míg nem győzelemre jut, melyben valódi megoldása rejlik. A francia kormány érelye és tekintetben épp oly kevésbé változott, mint az olasz miniszteriumé. Az előbbi nem indítványozhatta, hogy a velencei kérdés foglalja el a római helyét, s az utóbbi nem fogadhatott el ily ajánlatot a nélkül, hogy satát politikájának ellentmondjon s egy más vezéllyel teljeshez szegődjék. Vajjon a római kérdés akadályozott-e valaha abban, hogy Velencezre gondoljunk? Mi uton szabadtunk meg a lagunák királynőjét? Csevegéssel, meggondolatlan politikával, dicsekvéssel, melyen nevet Európá? A kormány Velencezre csak a hadsereg szervezése által teheti függetlenné, a csend és rend visszaállítása által minden tartományban; előrelátó tevékeny közigazgatás által, mely minden erőt bonfi czélokra egyesíti. A kormány e kötelességeket teljesítette azáltal, hogy roppant készleteket halmozott föl. Sem ágyukban, sem fegyverben, sem ruházatban nem szenved szükségét a katonaság. Ha 300,000-ról

500,000-re szaporodnék, nem lenne fogyatkozása. Az újonczolás is elrendeltetett. Ha némely helyen vannak ellenkezők, e körülményt az intézmény új voltának kell-e tulajdonítani csupán s nem működnek-e erre más kártékony okok is? Vajjon az igazságok nem Rómából származnak-e? Nem a papok-e azok, kik az ifjakat szökésre ingerlik s arra intik őket, hogy inkább rablók legyenek, mint az olasz hadsereg katonái? A kormány szigorú rendszabályokhoz nyúlt, melyeket a körülmények igazoltak. Elrendelte, hogy az ellenszégülő újonczok családaihoz katonaság és nemzetőrség szállásoltassék, hogy az ifjak az illetők panaszaik okulva, engedelmeskedjenek. A főnökök által alkalmazott eme rendszabály jó gyümölcsöket tervezett ugyan, de ritka számmal; de nem sajnálatos-e, hogy ily eszközökhöz nyulni szükséges? Mi ennek oka? A római udvar. Mig a római kérdés megoldva nincsen, mig Róma a papi párt székhelye marad, az újonczolás az e teherhez nem szokott tartományokban mindig ellenkezésre fog találni, melyek egészen nem megoldhatók.

S e körülmények közt vannak emberek, kik nem tudnak jobb, finomabb politikát tanácsolni Olaszországnak, mint hogy a római kérdéssel fölhagyna, a velenceinek megoldásához fogjon. S miképpen eszközöltessék e megoldás? Kényszerítve a kormányt, hogy Ausztriát megtámadja, noha Olaszország még erre nincsen elkészülve s belhelyzetünk nem biztosítja a diadal ama csalhatlanságát, mely nélkül a támadás nemesek helyrehozhatlan hiba, de javíthatlan bűn volna. Franciaország s a többi hatalmak távol vannak attól, hogy ily politikát javasoljanak, sőt eltérnek azt, mert Franciaország is elismeri, hogy Velenceznek egyedül Olaszország erejével, idegen beavatkozás nélkül kell megszabadulnia; mert az idegen beavatkozás európai háborúra adhatna okot s Europa rokonszenvét vonhatná el tőlünk. Vanak események, melyeket előre kell látniok a kormányoknak, melyek egészen függetlenek, s melyeket az ész sem háríthat el. Fölösleges az utóbbiakat emlitenünk; az előbbieket illetőleg alig lesz valaki, ki a szabadelvű párt egy töredékének igazgatását mentse, mely Magyarország fölláztatásával Ausztriát haddal kívánja megtámadni. Azok, kik ily politikát javasolnak, veszélyeztetik Magyarországot; mert, ha valami előmozdítatná a jelen pillanatban Ausztria érdekeit, az Magyarország fölkelése lenne, mig a türelem és kitartás az ellenkezésben ki fogja fárasztani Ausztriát és megtörni. Maradjunk e szerint programunkhoz hűvek. Ez az egyedüli, mely észszerű és gyakorlati egyszerűsége. A miniszterium tudja, hogy azt meg nem változtathatja a nélkül, hogy barátai támogatásáról le ne mondjon. Vissza kellene lépnie s oly válságot előidéznie, mely Európa bizalmát az olasz politika ügyességében megrendítené, vagy erejében, melylyel e forradalmi nyomásnak ellenállni képes s ama nem tiszta szenvedések leküzdésének, melyek oly államban, hol a végleges szervezés nem kész még, mindig föl-föltündöznek.

„Opinione”-nak egyik vezérékkel kikel a Diritto által tett javaslatok ellen, azon vidékekre, hol az új újonczolási mód kevés eredményt nyújt. Garibaldit s tábornokait kiküldeni, mert ezek az önkényeseti egyenruha alatt egybegyűjtenék mindazon szökevényeket, kik az újonczolás elől menekültek. Ily módon elég katonát lehetne a Diritto szerint szerezni Velence meghódítására. Az Opinione erre kijelenti, hogy az egyetlen út, mielőbb Velencezbe jutni, ha az újonczolást kerülők az engedelmeség szükségesséről meggyőzöttek, a helyett, hogy inkább költői mint gyakorlati javaslatok által engedetlenségükben megerősítsenek. Garibaldi s népszertisége bizonyosan tekintetbe fognak vétetni, de az önkényesetek csak annak idejében szállíthatnak föl, mint az Olaszokban s minden más országban hasonló körülmények között történt. A porosz követ gr. Brasier de St. Simon tegnap diszbedett adott Benedetti francia követ tiszteletére, melyhez a miniszterek s a diplomáciai testület főnökei hivatalosak voltak.

— Római hírek szerint a pápa ismét súlyosan beteg. Lábfekélye tetemesen növekedett.

— Távirati tudósítás szerint Spanyolországban ismét fölkelési törekvések nyilvánultak. Medinaeliben köztársasági fölkelést kísértettek meg; de a bujtogatót elfogták, s fegyveres erőre nem volt szükség.

— Konstantin orosz nagyherceg, ki utóbbi időkben Wight szigetén tartózkodott, ismét visszatér Oroszországba.

— Egy frankfurti lapnak jól értesült forrásból írják, hogy a porosz király a compiénei látogatás alkalmával a császárt meghívta a jövő nyárra a brühli kastélyba. Együtt a császárnét is meghívta, reményét fejezván ki, hogy akkor bemutathatja nejét.

— Parisi tudósítás szerint Ratazzin kívül Victor Emanuelnek még egy katonai megbízottja is mulat a fővárosban, és ez Revel tbk, kinek titokteljes értekezletei a hadügyminiszterrel különféle magyarázatokra ad alkalmat. Álláiban hiszik, hogy Revel tbk kildetés összefüggésben áll Olaszország hadi készülődéseivel, és a tavasszal várandó eshetőségekkel.

— A mexicói expeditiora vonatkozó szerződés aláíratott. Anglia 800 embert; Franciaország 1500 gyalogot s néhány ágyút; Spanyolország pedig, mint leginkább érdekelt fél 5000 embert állít.

— A „Nord” szerint Poroszországban fontos politikai reformok várhatók.

— A francia senatus és törvényhozó testület ülései f. hó 15-kén nyitottak meg.

— Orosz röpirat jelent meg a szerb nemzet jogai védelmére.

— Az „Indep.” szerint Ricasoli mind jobban visszadübbenve a római kérdés megoldásának nehézségeitől, visszalépni készül. A „Pays” azon véleményt nyilvánítja, hogy az olasz kormány élére egyedül Ratazzin alkalmas. Egy Ratazzin-kabinet jobb kapocs lenne Olasz- és Franciaország közt; némileg zálogát képeznék az a benső értekezletek felelevenítésének, a melyeknek kimenetelét hallgatva várják az Olaszországot szerető francziák és olaszok.

— A „W.” hiteles forrásból jelenti, mikép párisi irányadó körökben azt állítják, hogy a hercegovinai és montenegrói forradalmi mozgalmak és harci viszonyok folytán

